

Prese un informācija

Eiropas Savienības Vispārējā tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 199/21
Luksemburgā, 2021. gada 10. novembrī

Spriedums lietā T-495/19
Rumānija/Komisija

Vispārējā tiesa noraida Rumānijas prasību par Komisijas lēmumu reģistrēt pilsoņu iniciatīvas priekšlikumu “Kohēzijas politika reģionu vienlīdzībai un reģionālo kultūru ilgtspējai”

Vispārējā tiesa pirmo reizi spriež par Komisijas lēmuma reģistrēt šādu priekšlikumu apstrīdamību

2013. gada 18. jūnijā Eiropas Komisijai tika iesniegts Eiropas pilsoņu iniciatīvas priekšlikums “Kohēzijas politika reģionu vienlīdzībai un reģionālo kultūru ilgtspējai”¹. Saskaņā ar šī priekšlikuma organizatoru sniegto informāciju tā mērķis ir panākt, lai Eiropas Savienība atbilstoši kohēzijas politikai pievērstu īpašu vērību reģioniem, kuru etniskās, kultūras, reliģijas vai lingvistiskās īpatnības atšķiras no apkārtējo reģionu īpatnībām.

Ar 2013. gada 25. jūlija lēmumu² Komisija noraidīja pieteikumu reģistrēt strīdīgo EPI priekšlikumu, pamatojot ar to, ka tas acīmredzami ir ārpus Komisijas pilnvaru robežām iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu, lai īstenotu Līgumus. Pret šo lēmumu celto atcelšanas prasību Vispārējā tiesa noraidīja³. Izskatot apelācijas sūdzību, Tiesa atcēla Vispārējās tiesas spriedumu, kā arī 2013. gada 25. jūlija lēmumu⁴.

2019. gada 30. aprīlī Komisija pieņēma jaunu lēmumu, ar kuru tā reģistrēja strīdīgo EPI priekšlikumu⁵. Rumānija cēla atcelšanas prasību pret šo lēmumu.

Vispārējā tiesa noraida Rumānijas prasību un pirmo reizi tieši aplūko jautājumu par Komisijas lēmuma reģistrēt EPI priekšlikumu apstrīdamību. Tā sniedz arī precizējumus, pirmkārt, par pārbaudes, ko Komisija veic, lai pieņemtu šādu lēmumu, pazīmēm un, otrkārt, par tiesiskuma pārbaudes, ko Vispārējā tiesa veic attiecībā uz šo lēmumu, raksturu.

Vispārējās tiesas vērtējums

Attiecībā uz prasības pieņemamību Vispārējā tiesa izvērtē apstrīdētā lēmuma apstrīdamību⁶. Vispirms tā atgādina EPI iesniegšanai paredzētās procedūras un nosacījumus un norāda, ka apstrīdētais lēmums ir vērsts uz to, lai radītu saistošas tiesiskās sekas attiecīgajiem organizatoriem, iestādēm un dalībvalstīm. Proti, attiecībā uz organizatoriem ar reģistrācijas lēmumu tiek sākts paziņojumu par atbalstu vākšanas mehānisms un tiem it īpaši tiek dotas, pirmkārt, tiesības iesniegt EPI Komisijai un to detalizēti paskaidrot⁷, otrkārt, tiesības pieprasīt Komisijai, lai tā sniegtu Regulas Nr. 211/2011 10. panta 1. punkta c) apakšpunktā minēto

¹ Priekšlikums, kas iesniegts saskaņā ar LES 11. panta 4. punktu un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 211/2011 (2011. gada 16. februāris) par pilsoņu iniciatīvu (OV 2011, L 65, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “strīdīgais EPI priekšlikums”).

² Komisijas Lēmums C(2013) 4975 *final* (2013. gada 25. jūlijs) par atteikumu reģistrēt pilsoņu iniciatīvu “Kohēzijas politika reģionu vienlīdzībai un reģionālo kultūru ilgtspējai”.

³ Spriedums, 2016. gada 10. maijs, *Izsák un Dabis*/Komisija, T-529/13 (skat. PP Nr. 50/16).

⁴ Spriedums, 2019. gada 7. marts, *Izsák un Dabis*/Komisija, C-420/16 P (skat. PP Nr. 24/19).

⁵ Komisijas Lēmums (ES) 2019/721 (2019. gada 30. aprīlis) par ierosināto pilsoņu iniciatīvu “Kohēzijas politika reģionu vienlīdzībai un reģionālo kultūru ilgtspējai” (OV 2019, L 122, 55. lpp.; turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”).

⁶ LESD 263. panta izpratnē.

⁷ Regulas Nr. 211/2011 9. panta pirmā daļa un 10. panta 1. punkta b) apakšpunkts.

paziņojumu⁸, un, treškārt, tiesības iepazīstināt ar EPI atklātā uzklauššanā Eiropas Parlamentā. Šīs tiesības, kas ir radītas attiecībā uz organizatoriem, vienlaikus rada pienākumus attiecīgajām iestādēm, jo Komisijai ir pienākums pieņemt organizatorus un sniegt paziņojumu par EPI un Parlamentam – organizēt atklāto uzklauššanu. Runājot par konkrētajām dalībvalstīm – ar lēmumu par EPI priekšlikuma reģistrāciju tām tiek radīts pienākums atļaut paziņojumu par atbalstu vākšanu, tos pārbaudīt un sertificēt.

Turklāt Vispārējā tiesa precizē, ka lēmums par EPI priekšlikuma reģistrāciju nav sagatavojošs dokuments vai starpdokuments, kura mērķis būtu Komisijai sagatavot sava paziņojuma par EPI pieņemšanu. Proti, lēmums reģistrēt EPI priekšlikumu nozīmē tās pirmo juridisko vērtējumu un iepriekš nenosaka vērtējumu, ko Komisija veic saistībā ar savu paziņojumu par EPI, kurā tiek ietverti tostarp tās “juridiskie un politiskie secinājumi”. Vispārējā tiesa norāda, ka saskaņā ar judikatūru⁹ EPI mehānisma īpašā pievienotā vērtība izriet nevis no garantijas sasniegt rezultātu, bet gan no tās radītajām iespējām un izredzēm Eiropas pilsoņiem sākt politisku diskusiju Savienības iestādēs, nepastāvot vajadzībai sagaidīt likumdošanas procesa sākšanu. Taču politiska diskusija gan ar pilsoņiem, gan ar iestādēm notiek tostarp kampaņas laikā, kuras mērķis ir savākt paziņojumus par atbalstu, sanāksmē ar Komisiju un atklātajā uzklauššanā Parlamentā. Precīzāk, šī politiskā diskusija izriet no lēmuma reģistrēt EPI priekšlikumu un no tā izrietošās procedūras un notiek pirms tam, kad Komisija pieņem savu paziņojumu par EPI. Tādējādi šis lēmums – kā tas ir apstrīdētā lēmuma gadījumā – ir EPI procesa īpaša posma noslēgums, kas rada saistošas tiesiskās sekas, kuras atšķiras no tām, ko rada paziņojums par EPI, un – tāpat kā šis paziņojums – ir apstrīdams tiesību akts LESD 263. panta izpratnē.

Attiecībā uz lietas būtību Vispārējā tiesa izvērtē, pirmām kārtām, EPI priekšlikuma reģistrācijas nosacījumus un it īpaši nosacījumu par to, vai šāds priekšlikums ir aptverts ar Komisijas pilnvarām¹⁰. Šajā kontekstā tā atgādina tās pārbaudes iezīmes, kura Komisijai jāveic saskaņā ar šo EPI priekšlikuma reģistrācijas nosacījumu.

Pirmkārt, tā atgādina – lai nodrošinātu vieglu piekļuvi EPI, Komisijai ir tiesības atteikt šāda priekšlikuma reģistrāciju tikai tad, ja, ņemot vērā tā priekšmetu un mērķus, tas ir acīmredzami ārpus Komisijas pilnvarām, saskaņā ar kurām šī iestāde var iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu, lai īstenotu Līgumus.

Otrkārt, Vispārējā tiesa precizē, ka pastāv atšķirība starp pārbaudi, kas Komisijai ir jāveic atbilstoši reģistrācijas nosacījumam par to, vai EPI priekšlikums ir aptverts ar tās pilnvarām, un pārbaudi, kas šai iestādei ir jāveic saistībā ar paziņojumu par EPI. Tādējādi, veicot šī reģistrācijas nosacījuma pārbaudi, Komisijai ir vienīgi jāpārbauda, vai no objektīvā viedokļa attiecīgajā EPI ierosinātie pasākumi varētu tikt veikti, balstoties uz Līgumiem, un tai nav jāpārlicinās ne par to, ka ir sniegti pierādījumi par visiem tajā minētajiem faktiem, ne arī par to, ka priekšlikuma un ierosināto pasākumu pamatojums ir pietiekams. Lēmums par EPI priekšlikuma reģistrāciju nozīmē tā sākotnējo vērtējumu no juridiskā viedokļa un iepriekš nenosaka vērtējumu, ko Komisija veic saistībā ar paziņojumu par EPI, kurā tiek ietverta Komisijas galīgā nostāja par to, vai tā, atbildot uz attiecīgo EPI, iesniegs vai neiesniegs Savienības tiesību akta priekšlikumu. Līdz ar to Komisija var atteikties reģistrēt EPI priekšlikumu tikai tad, ja, veicot pārbaudi, vai ir ievērots reģistrācijas nosacījums saistībā ar jautājumu, vai EPI priekšlikums ir aptverts ar tās pilnvarām, tā nonāk pie secinājuma, ka var tikt pilnībā izslēgts, ka tā var iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu, lai īstenotu Līgumus. Savukārt, ja Komisija nevar nonākt pie šāda secinājuma, tai ir pienākums reģistrēt attiecīgo EPI priekšlikumu, lai ļautu iestādēm veikt politisku diskusiju, kas tiek sākta pēc šīs reģistrācijas.

Otrām kārtām, spriežot par to, vai Komisija ir pareizi identificējusi strīdīgā EPI priekšlikuma saturu, Vispārējā tiesa konstatē, ka šis priekšlikums ir pareizi atspoguļots apstrīdētajā lēmumā un ka nav

⁸ Saskaņā ar šo tiesību normu Komisija, saņemot EPI, trijos mēnešos izklāsta paziņojumā savus juridiskos un politiskos secinājumus par EPI, rīcību, ko tā plāno veikt, ja tāda tiek plānota, kā arī šādas rīcības veikšanas vai neveikšanas iemeslus (turpmāk tekstā – “paziņojums par EPI”).

⁹ Spriedums, 2019. gada 19. decembris, *Puppinck* u.c./Komisija, [C-418/18 P](#), 70. punkts (skat. [PP Nr. 160/19](#)).

¹⁰ Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunkts.

notikusi nekāda tā satura sagrozīšana. Proti, piemērojot judikatūru¹¹, Komisija no objektīva viedokļa ir izvērtējusi ierosinātos pasākumus, aplūkojot tos abstrakti, būtībā ierobežojoties ar strīdīgā EPI priekšlikuma priekšmeta un mērķu norādīšanu un konstatējumu, ka šis priekšlikums ietilpst Savienības kohēzijas politikā.

Trešām kārtām, Vispārējā tiesa noraida iebildumu par to, ka Komisijas vērtējumā esot ietverta atruna. Proti, Vispārējā tiesa uzsver, ka Komisija, lai nodrošinātu EPI vieglu pieejamību, attiecīgā gadījumā var "strukturēt", "kvalificēt" vai pat daļēji reģistrēt attiecīgo EPI priekšlikumu ar nosacījumu, ka tā ievēro tai uzlikto pienākumu norādīt pamatojumu un ka šī priekšlikuma saturs netiek sagrozīts. Proti, šāds rīcības veids ļauj Komisijai tā vietā, lai atteiktos reģistrēt EPI priekšlikumu, reģistrēt to kvalificētā veidā, lai saglabātu ar Regulu Nr. 211/2011 sasniedzamā mērķa lietderīgo iedarbību.

Ceturtām kārtām un visbeidzot, spriežot par jautājumu, vai LESD 174.–178. pants varētu būt juridiskais pamats Savienības rīcībai strīdīgajā EPI priekšlikumā paredzētajā izpratnē¹², Vispārējā tiesa norāda, ka Komisija nav pieļāvusi kļūdu, apstrīdētajā lēmumā secinot, ka strīdīgais EPI priekšlikums, ciktāl tā mērķis ir tas, lai Komisija izstrādātu priekšlikumus tiesību aktiem, ar ko nosaka struktūrfondu uzdevumus, prioritāros mērķus un organizāciju, un ciktāl finansējamās darbības ļauj stiprināt Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, nav acīmredzami ārpus tās pilnvaru robežām.

ATGĀDINĀJUMS. Apelācijas sūdzību, kas attiecas tikai uz tiesību jautājumiem, par Vispārējās tiesas nolēmumu var iesniegt Tiesā divu mēnešu un desmit dienu laikā no nolēmuma paziņošanas brīža.

ATGĀDINĀJUMS. Prasības atcelt tiesību aktus ir vērstas uz to, lai atceltu Savienības iestāžu tiesību aktus, kas ir pretrunā Savienības tiesībām. Noteiktos apstākļos dalībvalstis, Eiropas iestādes un privātpersonas var celt prasību atcelt tiesību aktu Tiesā vai Vispārējā tiesā. Ja prasība ir pamatota, tiesību akts tiek atcelts. Attiecīgajai iestādei ir jānovērš iespējamās nepilnības tiesiskajā regulējumā, kas radušās sakarā ar tiesību akta atcelšanu.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Vispārējai tiesai nav saistošs.

Pilns [sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

¹¹ Spriedums C-420/16 P, minēts iepriekš.

¹² Šie panti ietilpst LESD XVIII sadaļā, kas attiecas uz ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju.